

GULDBORGSUND

Guldborgsund Lystfiskerforening
v/ formand Thomas P. Jensen
Nykøbingvej 44
4850 Stubbekøbing

09. SEPTEMBER 2025

AFGØRELSE OM IKKE VVM-PLIGT – FORBEDRING AF FYSISKE FORHOLD I DET OFFENTLIGE VANDLØB 65 FRIBRØDRE Å - UDLÆGNING AF SKJULESTEN OG DØDT VED

Guldborgsund Lystfiskerforening ansøger om lov til at regulere det offentlige vandløb 65, Fribrødre Å, ved at udlægge skjulesten og dødt ved til fiskeeskjul og sten til sikring af brink mellem vandløbsstation 10785 & 10849 (64 meter).

Ændringer i vandløbsskikkelsen er en regulering og skal derfor godkendes af vandløbsmyndigheden, jf. vandløbslovens¹ §17.

Projekttypen er anført under punkt 10f, regulering af vandløb, på bilag 2 i VVM-bekendtgørelsen². Det kræves derfor, at der laves en VVM-screening (Vurdering af Virkningerne på Miljøet) af projektets omfang, hvor det vurderes om projektet kræver en større VVM-redegørelse. Screeningen er vedhæftet som bilag 2.

Projektbeskrivelse

Projektet har til formål at skabe miljøforbedringer for fisk og øvrige fauna, samt øge biodiversiteten i vandløbet, uden af afledningsevnen begrænses. Samtidig vil brinkerne sikres mod nedskridning med udlægning af kant- og skjulesten.

Ønsket er, at vandløbet forbedres yderligere, således at det kan fungere som opvækstvandløb for ørreder, med god økologisk tilstand.

Derudover udlægges der "dødt ved" som yder skjul for fisk, en væsentlig forbedring af leveforholdene for invertebrater, samt øge de biologiske livsbetingelser for en lang række arter både i og omkring vandløbet.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK &
MILJØ
NATUR & MILJØ
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731973
WWW.GULDBORGSUND.DK

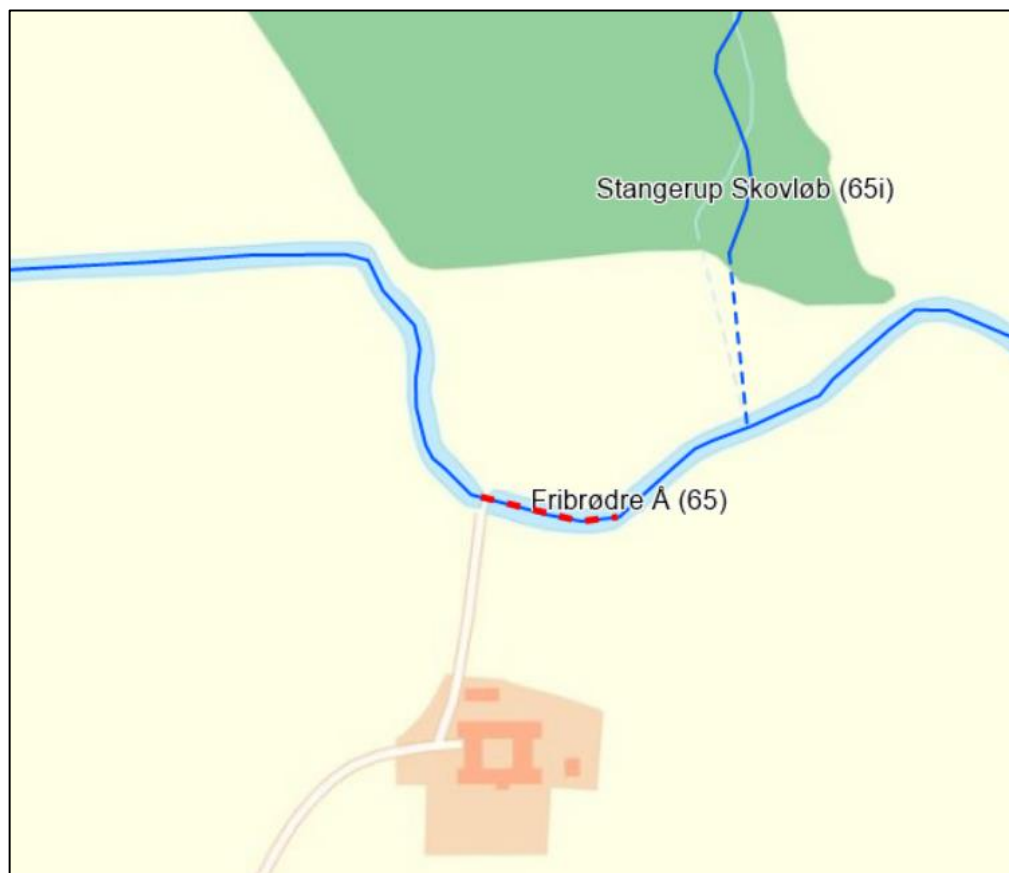
SAGSNR. 25-015147
SAGSBEHANDLER:
LYNDSEY SAMANTHA NØR-
REGÅRD CRAFT
MOB +45 54732007
LYSC@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

SEND DIGITAL POST:
[BORGER](#) | [VIRKSOMHED](#)

¹ LBK nr. 1217 af 25/11/2019: Bekendtgørelse af lov om vandløb.

² LBK nr. 4 af 03/01/2023: Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Billede 1: Oversigtskort over projektstrækningen

Billede 2: Oversigtskort over projektets placering

Afgørelse – ikke VVM-pligt

Guldborgsund Kommune har ved VVM-screening afgjort, at der ikke er behov for at udarbejde en miljøkonsekvensrapport for at udlægge gydegrus og skjulesten i det offentlige vandløb 65, Fribrødre Å, da projektet ikke anses for at påvirke miljøet negativt. Afgørelsen er meddelt i henhold til § 21 i VVM-bekendtgørelsen. Der er derfor ikke pligt til at udarbejde en VVM-redegørelse ift. projektet.

Afgørelsen kan tidligst udnyttes efter klagefristens udløb, medmindre afgørelsen er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet (se klagevejledning nedenfor). Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, dvs. 4 uger fra offentliggørelsen.

Udnyttelsen af afgørelsen kan dog først ske, når eventuelle øvrige afgørelser efter anden lovgivning er meddelt.

Begrundelse

Kystnærhedszone og landskaber

Projektet ligger udenfor kystnærhedszonen.

Bilag IV- og beskyttede arter

Center for Teknik og Miljø foretog søgning i Danmarks Miljøportals Naturdatabase den 5. august 2025 på og omkring arealet. Der er ikke registreret nogle Bilag IV- eller beskyttede arter.

Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 4 km fra projektet. Det er N175 Horreby Lyng og Listrup Lyng, Habitatområde 154.

Med denne afstand til Natura 2000-området, vurderes projektet ikke at påvirke Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag væsentligt. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området kan ses nedenfor.

Samlet konklusion

Afgørelsen offentliggøres

Kommunens afgørelse om ikke VVM-pligt er offentliggjort på Guldborgsund Kommunes hjemmeside **den 9. september 2025**.

Klagemulighed

Klageberettigede vedrørende afgørelser efter loven er

- miljøministeren,
- enhver med retlig interesse i sagens udfald,
- landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

VVM-screeningens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag VVM-screeningen er offentliggjort på Kommunes hjemmeside. Klagen sendes gennem Klageportalen, som findes på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Ønsker du at klage, skal der betales et gebyr på 900 kr. som privatperson og som virksomhed eller en organisation, skal der betales 1.800 kr. i gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagen sendes herefter til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Der gives besked, hvis andre klager. Hvis der bliver klaget, må du ikke udnytte godkendelsen før sagen er afgjort i Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Lyndsey Samantha Nørregård Craft
Biolog/Vandløbsmedarbejder

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

Natura 2000-område nr. 175 Horreby Lyng og Listrup Lyng (H154, H252)

Natura 2000-området har et areal på ca. 700 ha og udgøres af skovene Hannenov og Ovstrup skove og de to moser, henholdsvis Horreby Lyng og Listrup Lyng, der også kaldes for Borremosen. Moserne er dannet som højmoser, hvor tørvemosser er vokset ind over en afløbsløs sø, der er opstået i en istidslavning. I moserne har der fundet tørvegravning sted bl.a. under 2. verdenskrig, hvilket har resulteret i dannelsen af flere søer. Moserne ligger med en indbyrdes afstand på ca. 3,5 km.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H154 Horreby Lyng		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Hængesæk (7140)
	Kransnålalge-sø (3140)	*Avneknippemose (7210)
	Næringsrig sø (3150)	Rigkær (7230)
	Brunvandet sø (3160)	*Skovbevokset tørvemose (91D0)
	*Højmose (7110)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Nedbrudt højmose (7120)	* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	Bredøret flagermus (1308)

Bilag 1

Ansøgningsskema

Nedenstående skema angiver de oplysninger, som skal indgives til myndighederne ved ansøgning af projekter, der er omfattet af lovens bilag 2, jf. lovens § 21. Bygherren skal, hvor det er relevant for ansøgningen om det konkrete projekt, tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6, når skemaet udfyldes. Såfremt der allerede foreligger oplysninger om de indvirkninger, projektet kan forventes at få på miljøet, medsendes disse oplysninger. Skemaet finder ikke anvendelse for sager, der behandles af Naturstyrelsen og Energistyrelsen. Skemaets oplysningskrav er vejledende og fastsat under hensyntagen til kriterierne i lovens bilag 5.

Basisoplysninger	Tekst	
Projektbeskrivelse (kan vedlægges)	Se vedhæftet projektbeskrivelse	
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på bygherre		
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på kontaktperson	Guldborgsund Lystfiskerforening v/ formand Thomas P. Jensen Nykøbingvej 44 4850 Stubbekøbing 50 71 85 12	
Projektets adresse, matr. nr. og ejerlav. For havbrug angives anlæggets geografiske placering angivet ved koordinater for havbrugets 4 hjørneafmærkninger i bredde/længde (WGS-84 datum).	6a. Nr. Tåstrup By, Horbelev	
Projektet berører følgende kommune eller kommuner (omfatter såvel den eller de kommuner, som projektet er placeret i, som den eller de kommuner, hvis miljø kan tænkes påvirket af projektet)	Guldborgsund Kommune	
Oversigtskort i målestok eks. 1:50.000 – Målestok angives. For havbrug angives anlæggets placering på et søkort.		
Kortbilag i målestok 1:10.000 eller 1:5.000 med indtegning af anlægget og projektet (vedlægges dog ikke for strækningsanlæg).	Målestok angives:	
Forholdet til VVM reglerne	J a	Nej
Er projektet opført på bilag 1 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).	X	Hvis ja, er der obligatorisk VVM-pligtigt. Angiv punktet på bilag 1:
Er projektet opført på bilag 2 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).	X	Hvis ja, angiv punktet på bilag 2: 10f
Projektets karakteristika	Tekst	
1. Hvis bygherren ikke er ejer af de arealer, som projektet omfatter angives navn og adresse på de eller den pågældende ejer, matr. nr. og ejerlav	6a. Nr. Tåstrup By, Horbelev Lars Jensen	
2. Arealanvendelse efter projektets realisering. Det fremtidige samlede bebyggede areal i m ² Det fremtidige samlede befæstede areal i m ² Nye arealer, som befæstes ved projektet i m ²	Ikke relevant for projektet	
3. Projektets areal og volumenmæssige udformning Er der behov for grundvandssænkning i forbindelse med projektet og i givet fald hvor meget i m Projektets samlede grundareal angivet i ha eller m ² Projektets bebyggede areal i m ² Projektets nye befæstede areal i m ² Projektets samlede bygningsmasse i m ³ Projektets maksimale bygningshøjde i m	Ikke relevant for projektet	

Beskrivelse af omfanget af eventuelle nedrivningsarbejder i forbindelse med projektet			
4. Projektets behov for råstoffer i anlægsperioden Råstofforbrug i anlægsperioden på type og mængde: Vandmængde i anlægsperioden Affaldstype og mængder i anlægsperioden Spildevand til renseanlæg i anlægsperioden Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav i anlægsperioden Håndtering af regnvand i anlægsperioden Anlægsperioden angivet som mm/åå – mm/åå			10 m ³ sten til brinksikring og skjul Ø 500 – 600 mm
Projektets karakteristika	Tekst		
5. Projektets kapacitet for så vidt angår flow ind og ud samt angivelse af placering og opbevaring på kortbilag af råstoffet/produktet i driftsfasen: Råstoffer – type og mængde i driftsfasen Mellemprodukter – type og mængde i driftsfasen Færdigvarer – type og mængde i driftsfasen Vandmængde i driftsfasen			Ikke relevant for projektet
6. Affaldstype og årlige mængder, som følge af projektet i driftsfasen: Farligt affald: Andet affald: Spildevand til renseanlæg: Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav: Håndtering af regnvand:			Ikke relevant for projektet
Projektets karakteristika	J a	Nej	Tekst
7. Forudsætter projektet etablering af selvstændig vandforsyning?		X	
8. Er projektet eller dele af projektet omfattet af standardvilkår eller en branchebekendtgørelse?		X	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 10
9. Vil projektet kunne overholde alle de angivne standardvilkår eller krav i branchebekendtgørelsen?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke vilkår, der ikke vil kunne overholdes.
10. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BREF-dokumenter?		X	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til pkt. 12.
11. Vil projektet kunne overholde de angivne BREF-dokumenter?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BREF-dokumenter, der ikke vil kunne overholdes.
12. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BAT-konklusioner?		X	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 14.
Projektets karakteristika	J a	Nej	Tekst
13. Vil projektet kunne overholde de angivne BAT-konklusioner?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BAT-konklusioner, der ikke vil kunne overholdes.
14. Er projektet omfattet af en eller flere af Miljøstyrelsens vejledninger eller bekendtgørelser om støj eller eventuelt lokalt fastsatte støjgrænser?		X	Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 17.
15. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de eventuelt lokalt fastsatte vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?	X		Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen
16. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?	X		Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen
17. Er projektet omfattet Miljøstyrelsens vejledninger, regler og bekendtgørelser om luftforurening?		X	Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende

			vejledninger, regler eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 20.
18. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?	X		Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.
19. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?	X		Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.
20. Vil projektet give anledning til støvgener eller øgede støvgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		X	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
Projektets karakteristika	J a	Nej	Tekst
21. Vil projektet give anledning til lugtgener eller øgede lugtgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		X	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
22. Vil anlægget som følge af projektet have behov for belysning som i aften og nattetimer vil kunne oplyse naboarealer og omgivelserne I anlægsperioden? I driftsfasen?		X	Hvis »ja« angives og begrundes omfanget.
23. Er anlægget omfattet af risikobekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer nr. 372 af 25. april 2016?		X	
Projektets placering	J a	Nej	Tekst
24. Kan projektet rummes inden for lokalplanens generelle formål?	X		Hvis »nej«, angiv hvorfor:
25. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer?		X	Hvis »ja« angiv hvilke:
26. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer?		X	
27. Vil projektet kunne udgøre en hindring for anvendelsen af udlagte råstofområder?		X	
28. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?		X	
Projektets placering	J a	Nej	Tekst
29. Forudsætter projektet rydning af skov? (skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.)		X	
30. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag?		X	
31. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste beskyttede naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.			336 m (Sø)
32. Er der forekomst af beskyttede arter og i givet fald hvilke?		X	
33. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste fredede område.			1,3 km
34. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-områder, habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder).			4,3 km (Horreby Lyng)
35. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?	X		Hvis »ja« angives hvilken påvirkning, der er tale om. Meget lokal opstuvning af vandstand i vandløb, dog maksimalt 5-10 cm.
36. Er projektet placeret i et område med særlige drikkevandinteresser?		X	
37. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening?		X	
38. Er projektet placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som område med risiko for oversvømmelse.		X	

39. Er projektet placeret i et område, der, jf. oversvømmelsesloven, er udpeget som risikoområde for oversvømmelse?		X	
Projektets placering	J	Nej	Tekst
40. Er der andre lignende anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)?	a	X	
41. Vil den forventede miljøpåvirkning kunne berøre nabolande?		X	
42. En beskrivelse af de tilpasninger, ansøger har foretaget af projektet inden ansøgningen blev indsendt og de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller kompensere for væsentlige skadelige virkninger for miljøet?			

43. Undertegnede erklærer herved på tro og love rigtigheden af ovenstående oplysninger.

Dato: 8/8 2025 Bygherre/anmelder:

Vejledning

Skemaet udfyldes af bygherren eller dennes rådgiver baseret på bygherrens viden om eget projekt sammenholdt med de oplysninger og vejledninger, der henvises til i skemaet. Det forudsættes således, at bygherren eller dennes rådgiver er fortrolig med den miljølovgivning, som projektet omfattes af. Bygherren skal ikke gennem præcise beregninger angive projektets forventede påvirkninger men alene tage stilling til overholdelsen af vejledende grænseværdier og angivne miljøforhold baseret på de oplysninger, der kan hentes på offentlige hjemmesider.

Farverne »rød/gul/grøn« angiver, hvorvidt det pågældende tema kan antages at kunne medføre, at projektet vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt og dermed være VVM-pligtigt. »Rød« angiver en stor sandsynlighed for VVM-pligt og »grøn« en minimal sandsynlighed for VVM-pligt. Hvis feltet er sort, kan spørgsmålet ikke besvares med ja eller nej. VVM-pligten afgøres dog af VVM-myndigheden. I de fleste tilfælde vil kommunen være VVM-myndighed.

Bygherres eller dennes rådgivers udfyldelse af skemaet er omfattet af straffelovens § 161 om strafansvar ved afgivelse af urigtige oplysninger til en offentlig myndighed.

Ansøgning om restaurering af Fribrødre Å.

Undertegnede skal hermed på vegne af Guldborgsund Lystfiskerforening ansøge om tilladelse til at restaurere en strækning af Fribrødre Å, beliggende i Guldborgsund Kommune.

Vandløbet er et offentligt vandløb og omtalt Fribrødre Å, 7F. i kommunens regulativer.

Vi ønsker at foretage restaurering på et mindre stykke af delstrækningen o8104_y, ved at udlægge sten til skjul og sikring af brink, samt udlægning af "dødt ved"

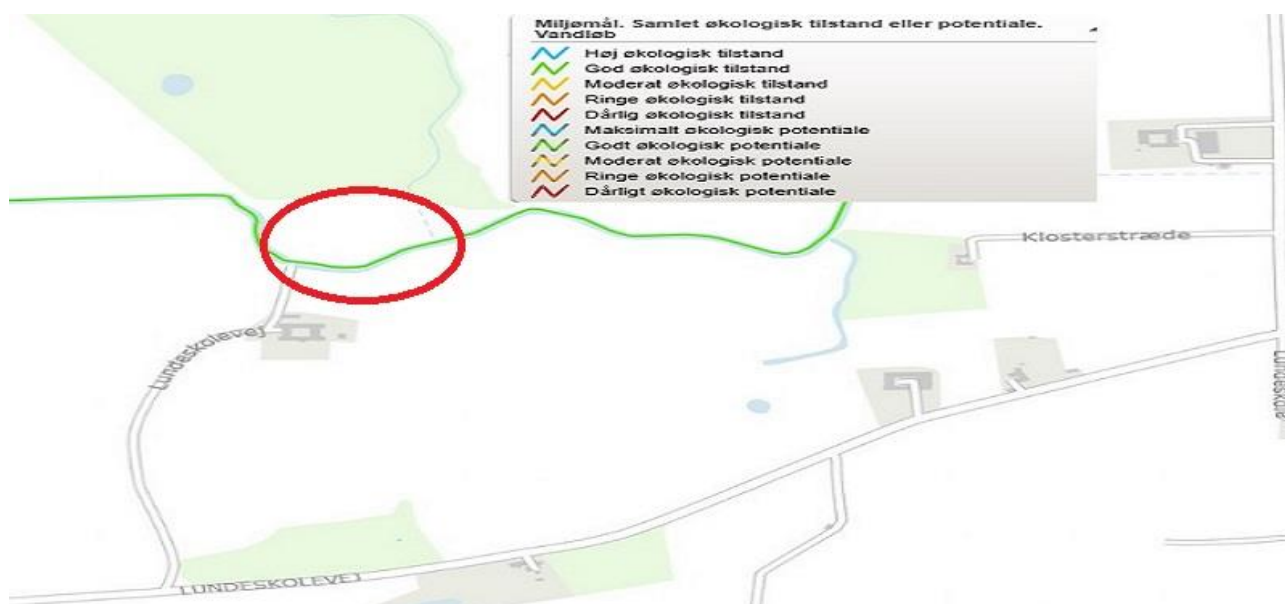
(Fribrødre Å st. 10785 sommer 2025)

Baggrund:

Fribrødre Å er et af Falsters største vandløb med udløb i Grønsund ved Stubbekøbing by. Hovedløbet, samt diverse tilløb, afvander en stor del af det nordøstlige Falster.

Ifølge vandrammedirektivet skal vandsystemet efter 2027 som minimum kunne opnå betegnelsen "God økologisk tilstand".

Hovedparten af vandsystemet har for nuværende betegnelsen "Dårlig økologisk tilstand", mens mindre dele har betegnelsen "Moderat økologisk tilstand" (data fra [MiljøGIS](#)), hvilket er én af årsagerne til projektet.

(Miljømålsætning ifølge vandrammedirektivet)

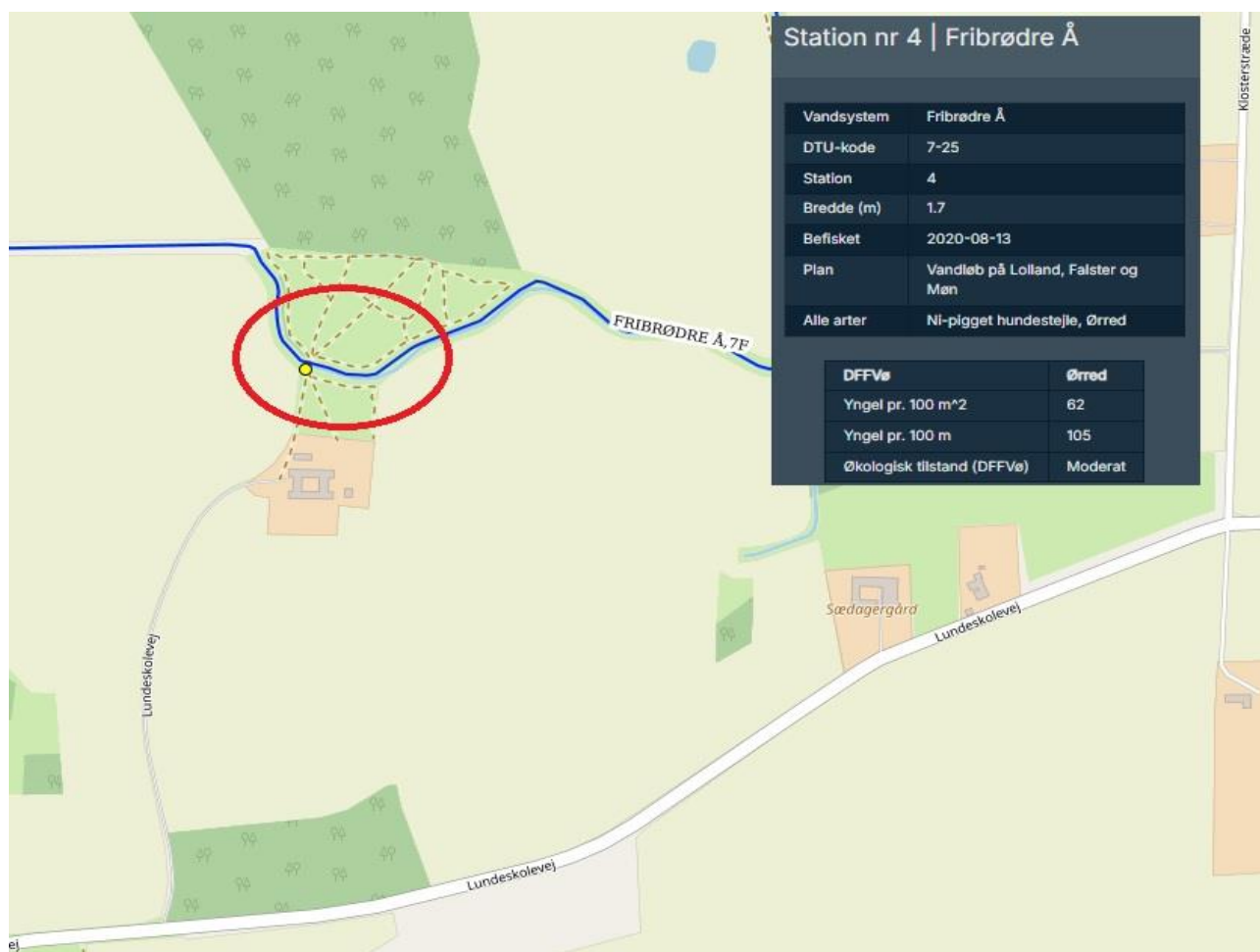
Projektet ønskes udført på den øvre del af delstrækningen o8104_y. Vandløbet er her klassificeret som et RW2 vandløb, med "Dårlig økologisk tilstand"

(Aktuel økologisk tilstand 2025)

Der er sparsomt med gydesubstrat på projektstrækningen og mangel på skjule muligheder, men der har gennem en længere årrække været sporadisk gydeaktivitet af havørreder. Senest i vinteren 2025.

Undersøgelser foretaget af DTU Aqua i sensommeren 2020 på projektstrækningen (Faglig rapport nr. 82, st. nr. 4) viser at der er en naturlig produktion af ørreder, men at vandløbet ikke lever op til kravet om "God økologisk tilstand"

(Rapporten og tilhørende kort er tilgængelig i elektronisk format (pdf)

<https://www.fiskepleje.dk/vandloeb/udsætning/oerred/udsætningsplaner/vandloeb-paa-sjaelland-og-oerne>)

Der er stor forskel på kravene til levesteder i forhold til ørredens størrelse. DTU Aqua beskriver det således:

Egnetheden for ørred udtrykkes i den såkaldte biotopsbedømmelse, som er en skala fra 0-5, hvor en vandløbsstrækning med sandbund og uden skjul for ørred sættes til biotop 0, mens en slynget strækning med frisk vand over grusbund, vandplanter og udhængende bredvegetation bedømmes som ørredbiotop 4-5. Til biotopsbedømmelsen knyttes altid en størrelsesgruppe (yngel, 1/2-års, 1-års og "store"), idet der er væsentlige forskelle i de krav, som de forskellige størrelser stiller til deres levested. F.eks. er det afgørende for et gydeområde, at der findes grus, hvorimod det er knapt så afgørende for ældre fisk, der til gengæld behøver større vanddybder.

Som det fremgår af den efterfølgende tabel, blev der kun registreret yngel på strækningen og ingen større ørred.

Bilag 1 (ørred) | Vandløb på Lolland, Falster og Møn. Undersøgt i efteråret 2020

Dis	Vs	Vandløb	st#	Position WGS84 UTM32N	Biotop (ørred)				Bredde (m)	Areal (m²)	Antal/100 m²		Antal/100 m		Ål Antal	Andre arter
					Yngel	1-års	1-års	>1-års			Yngel	/Eldre	Yngel	/Eldre		
7	25	Fribrødre Å	1	695821,6077606	2.5				0.7	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	2	694748,6080441		1			1.2	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	3	695122,6082059	2.5	2.5			1.4	50	5	0	7	0	0	9-pig, Ged, SoKutling
7	25	Fribrødre Å	4	696497,6082415	3	3	2		1.7	54	62	0	105	0	0	9-pig
7	25	Fribrødre Å	5	697238,6083204	2.5	2.5	2.5		2.8	100	2	0	3	0	2	9-pig, Abo, Kutl, Suder
7	25	Fribrødre Å	6	696656,6084019		2.5	2.5		2.1	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	7	695958,6085616	0	0	0	0	8	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	8	695667,6086487	0	0	0	0	8	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	9a	692023,6083477	1	1			0.6	15	8	0	5	0	0	9-pig
7	25	Fribrødre Å	9b	693845,6081692	2.5	2.5			1.1	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)
7	25	Fribrødre Å	9	694587,6082605	1	1			1.6	80	0	0	0	0	0	9-pig, Suder
7	25	Fribrødre Å	10	694219,6085263	0	0	0	0	2	-	-	-	-	-	-	(ikke befisket)

Forenklet sagt, der er nogle få steder hvor ørreder kan gyde. Ynglen overlever dog kun de første måneder af deres liv, derefter må de formodes at gå til, da der mangler skjul og fødemuligheder.

Projektets formål:

Vi ønsker at forbedre opvækstmulighederne for primært ørred i Fribrødre Å, ved at forbedre de fysiske forhold med udlægning af kant- og skjulesten, samt sten i strømrønden.

Dette vil øge vandløbets variation og skabe skjul og levesteder for vandløbets fauna, samt stabilisere brinkerne.

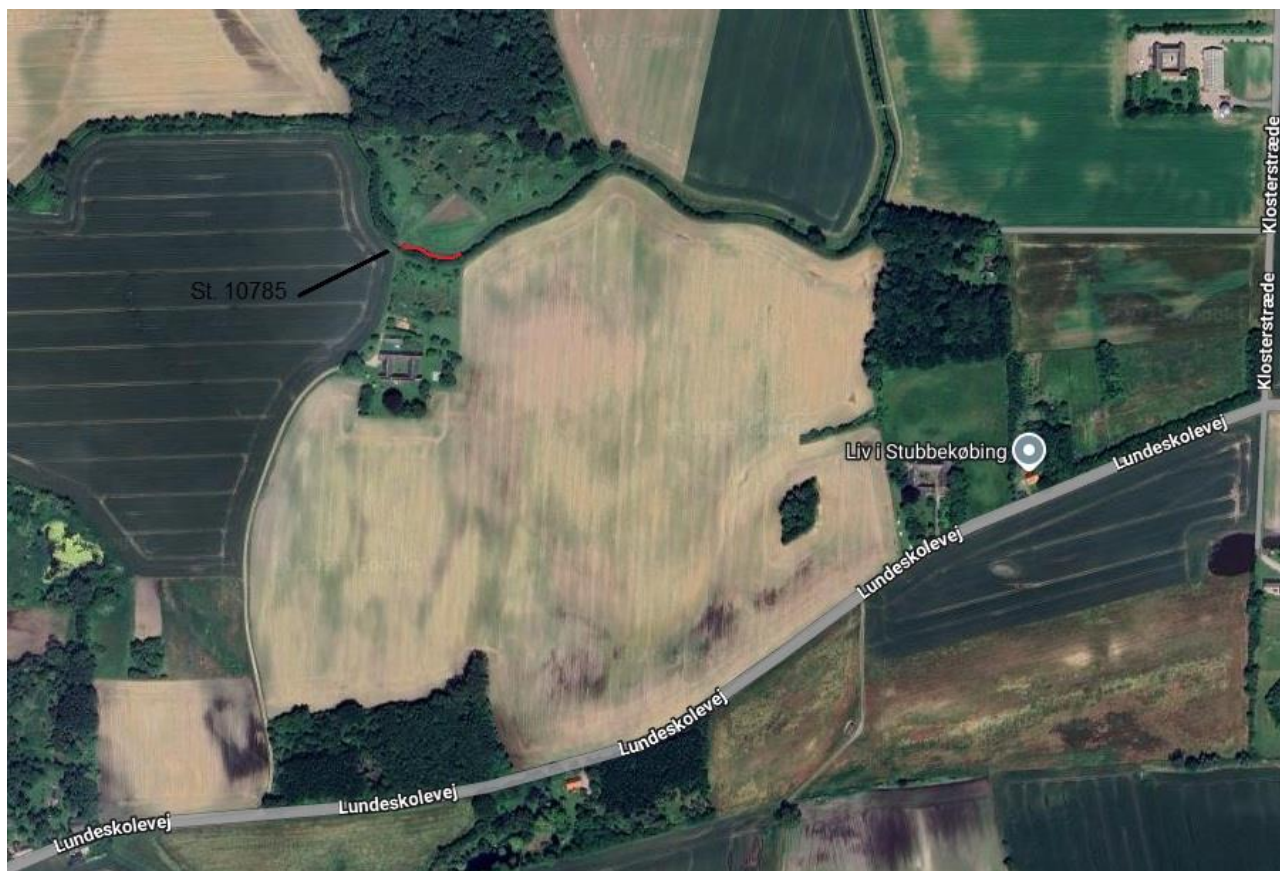
Derudover ønsker vi at udlægge "dødt ved" som yderlige skjul for fisk, en væsentlig forbedring af leveforholdene for invertebrater, samt øge de biologiske livsbetingelser for en lang række arter både i og omkring vandløbet.

Projektet forventes at skabe biodiversitets forbedringer for flora og fauna i vandløbet, så den restaurerede strækning, bringes nærmere det fastsatte mål om "God"- eller "Høj økologisk tilstand".

Det forventes ikke at vandaflledningsevnen berøres væsentligt.

Projektets Lokalitet:

Den berørte strækning fra station 10785 til station 10849 er 64 m lang

(Projektstrækningen)

På den pågældende strækning af Fribrødre Å løber vandløbet i dobbeltprofil, langs græs arealer på begge sider af vandløbet. Bunden er hovedsageligt mudret/sandet. Enkelte steder hvor bunden er mere fast, findes vegetation af "gode" vandplanter.

Der er træbevoksning langs vandløbets sydlige banket, hvilket giver nogen skygge og hjælper til at reducere uønsket grødevækst.

Bundbredde og dybde varierer en del på strækningen, men er gennemsnitligt 2 - 3 meter bredt og vanddybden 10 - 40 cm.

Den pågældende strækning er udfordret af problemer med sedimenttransport.

Bredejere på strækningen er,
Lars og Linda Jensen, 6a Nr. Tåstrup By, Horbelev.

Beskrivelse af projektforslaget:

Projektforslaget indebærer følgende ændringer i Fribrødre Å.

Skjulesten og sten til brinksikring udlægges jævnt fordelt på strækningen.

Udlægning af skjulesten og sten til brinksikring vil bidrage til at overbrede vandløbsstrækninger indsnævres således at vandhastigheden nær bunden øges. Dette vil bidrage til at holde vandløbet fri for sand og fint sediment.

Efter udlægning af groft materiale vil vandløbets selvrensende evne være væsentligt forbedret. Dette vurderes på sigt at føre til en forbedring af afvandingsforholdene, og behovet for oprensninger reduceres. Skjulestenene vil skabe varierede strømningsmønstre og bidrage til at holde gruset fri for sand.

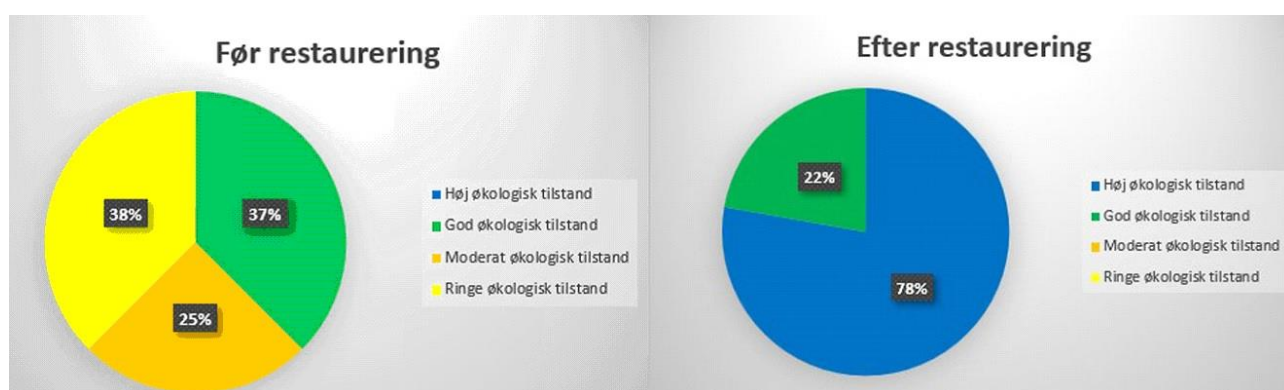
Erfaringsmæssigt medfører udlægning af skjulesten ikke vandspejlshævninger, da stenene fylder en relativt lille del af det vandførende tværsnit og der i øvrigt hurtigt vil erodere dybere strømrender rundt om stenene, så det vandførende tværsnit bevares. Trods dette vil der være en risiko for at stenene kan samle grene mv., der driver med strømmen, og dermed potentielt give anledning til lokale vandspejlshævninger, der dog ofte vil være af kortere varighed og mest udprægede ved lave vandføringer.

Udlægning af kant og skjulesten påvirker ikke vandløbets afledningsevne jf. anbefalinger fra DTU Aqua.

"Dødt ved" forefindes på strækningen i form af en god bevoksning af naturligt hjemmehørende træarter, primært rød-el, plantet langs den sydlige banket.

Vi ønsker at samtidig foretage en udtynding af en mindre del af bevoksningen. Dette vil tilvejebringe "dødt ved", der efterfølgende kan placeres i vandløbet og forbedre de fysiske forhold for særligt invertebrater, den spæde ørredyngel, samt flora og fauna.

"Dødt ved" er uovertruffen for den spæde yngel at søge føde og skjule sig i, hvilket blandt andet har vist sig utallige gange under elektrofiskeri til bestemmelse af bestandsstørrelser. Her ser man ofte en stor koncentration af yngel i "dødt ved".

Ovenstående før-og-efter-effekter (foretaget af Århus Kommune i fire restaurerede vandløb i Århus) var ikke kun udlægning af "dødt ved", idet der også blev udlagt skjulesten. Men tendensen for effekten af disse tiltag, -rod i vandløbet, ser vi alle steder og udlægning af "dødt ved" er ét af de mest effektive tiltag. "Dødt ved" er dog ikke kun dødt, det er også friske stammer og grene, blot for at slå det fast. Vi vil på projektstrækningen udlægge "dødt ved" efter de forhold, der gør sig gældende. Det vil sige ud fra erfarings- og

forholdsmæssige hensyn tilgodese både vandløbets evne til at aflede vand og samtidig tilgodese de miljømæssige fordele ved udlægning af "dødt ved". Det betyder i praksis, at vi vil udlægge "dødt ved" langs brinken, skiftevis fra side til side således, at vandløbet får et snoet og naturligt forløb.

De anvendte metoder:

Sten til skjul og sikring af brink udlægges jævnt fordelt på strækningen.

Der udlægges 1 - 2 større sten pr. løbende m vandløb. I alt ca. 8 - 10 m³
De største sten med Ø 500-600 mm lægges langs kanten, dels for at stabilisere brinken og dels som skjulesten.

Mindre sten Ø 400-500 mm lægges i strømrunden, hvilket vil forøge den fysiske variation og sikre skjul for ørreder, samt levesteder for invertebrater.
Derudover vil højere vandhastighed og strømrunden mellem sten også øge vandets ilttilførsel.

Det sikres at den i regulativet beskrevne strømrundebredde (1 meter) overholdes.

(Eksempel på brinksikring, samt sten udlagt som skjul i Askehaveløbet ved Corselitze)

Dødt ved vil blive udlagt jævnt fordelt på strækningen. Det døde ved lægges parallelt med, og langs brinken, med stammen opstrøms og kronen nedstrøms for at påvirke vandafvindingen mindst muligt. Desuden fastgøres det til brinken for at sikre det mod løsrivning.

Samtidig vil vi sikre, at strømbredden, der er angivet i regulativet (1 meter) ikke overskrides og vi vil som udgangspunkt ikke udlægge "dødt ved" i mere end 2/3 af vandløbets bredde. Det "døde ved" fastgøres som udgangspunkt til brinken efter tre forskellige metoder, der alle tager udgangspunkt i de faktiske forhold og hensyntagen til det praktisk mulige.

1. Det drejer sig om fastgørelse af grene og kviste vha. pæle (a la faskine-teknikken).
2. Delvis overskæring af stammer, hvorved kronerne kommer til at ligge i vandløbet, men stammen står stadig med rodnet i jorden.
3. Fastgørelse af grene og kviste med gaffelgrene a en meters længde, der bankes ned i brinken og fastholder det "døde ved" i gaflen.

(Metode 2, hvor en stamme skæres delvis over. Metode 3, hvor gaffelgrene fastholder "Dødt ved")

Der vil naturligvis blive taget hensyn til størrelsen af vandløbet og skulle udlægningen af "dødt ved" ikke have den effekt, vi forventer, eller der på anden vis viser sig at være udfordringer fremadrettet, kan det "døde ved" fjernes.

Samtidig bør det nævnes, at "dødt ved" er et forgængeligt materiale og vi vil dermed i en årrække have glæde af det, hvorefter effekten gradvist aftager.

Guldborgsund Lystfiskerforening vil, på foranledning af Guldborgsund Kommune som vandløbsmyndighed, sanke og skære "dødt ved" fra de nærliggende arealer således, at dette ikke bliver en udgift for projektet, og naturligvis i respekt for områdets træer og buske. Således vil klima-aftrykket og det lokale islæt tilgodeses mest muligt i forbindelse med udlægning af "dødt ved"

Vedligehold:

Der kunne ved besigtigelse foråret 2025, samt igen i sommeren 2025 konstateres, at vandløbet vedligeholdes primært med mejekurv. Dette virker overflødigt grundet de fysiske forhold, samtidig er de anvendte vedligeholdelsesmetoder ikke i overensstemmelse med de i regulativet beskrevne bestemmelser.

5.5.1 Grødeskæring m.m.

Fra st. 5872 til st. 14759 i Fribrødre Å og st. 4973 til 5867 i Maglebrændeløbet Fra st. 5872(Falkerslevvej) Til st.9369(tilløb 8F) i Fribrødre Å (7F) og fra st. 4973(Særslevvej) til 5867 (Udløb i 7F) i Maglebrændeløbet (8F), holdes der en egentlig strømrønde med en gennemsnitlig bredde på 75 cm og fra st. 9369 til st. 14759 i Fribrødre Å (7F) med en gennemsnitlig bredde på 1 meter.

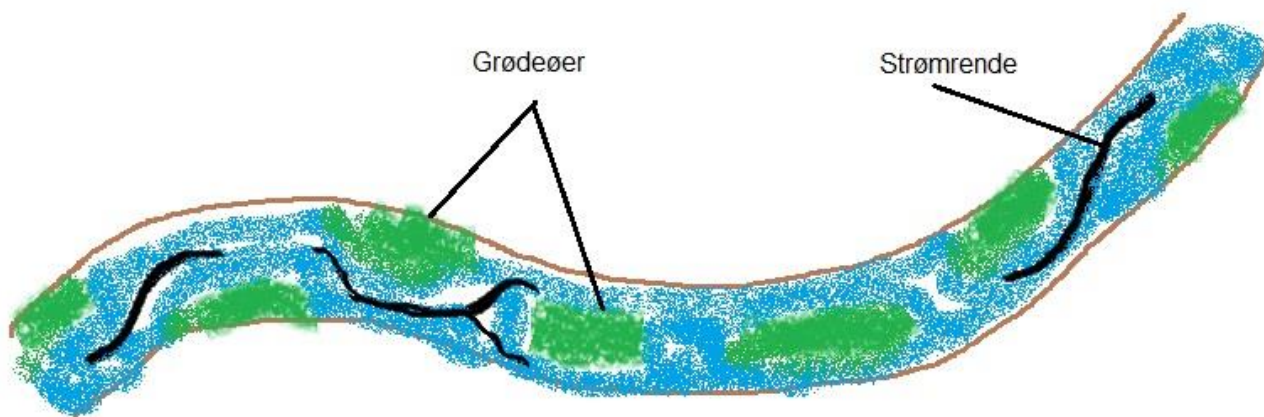
Der foretages grønnskæring 2 gange årligt i forsommeren og om efteråret. Grønnskæringen udføres fortrinsvis som håndarbejde. Strømrønden skal slås så den forstærker vandløbets naturlige slyngninger og varierende bredder.

Dominerende arter af planter skal fjernes. Forskellige undervandsplante arter skal søges bevaret, enten som enkeltstående plante, men helst i øer i strømrønden med flere vandplantearter. Mellem strømrønden og vandløbsskråningerne slås grøden ikke. Hvis der er en eller flere grønøer skal der kompenceres ved at skære længere ud i brinkvegetation.

På strækninger hvor der ved grønnskæring holdes en strømrønde, skal større sammenhængende områder med høj vegetation i grønbræmmen slås højest 30 cm over den aktuelle bund en gang om efteråret. - samt :

Alle steder hvor det er muligt efterlades grønbræmmer i skiftevis højre og venstre side for at fremme dannelsen af en slynget strømrønde. Endvidere kan vandløbsmyndigheden vurdere muligheden for at skåne visse arter frem for andre, med henblik på at fremme artsdiversiteten og samtidig bekæmpe hurtigt voksende problemarter. Det forudsættes, at vandføringsevnen, i den forbindelse, ikke reduceres i forhold til de teoretiske dimensioner jf. afsnit 3.1.

Det anbefales derfor at grønnskæring fremover foretages med håndkraft og at det i regulativet beskrevne "slyngede forløb med grønøer" tilstræbes.

5.5.2 Bredvegetation.

Ved grødeskæring i forsommeren foretages ingen beskæring af vegetationen på vandløbsskraningerne. Dog fjernes nedhængende vegetation, der måtte være til gene for vandføringen i vandløbet strømrinde. Ved grødeskæring om efteråret slås vegetationen på den nederste 1.5 meter af vandløbsskraningerne, dog undtaget de nederste ca. 20 cm, der kun skæres, hvor der er tale om tagrør, dunhammer eller andre stive stængler, der kan være til gene for afstrømningen.

Derudover skal der i sommerperioden efterlades udhængende kant vegetation og i vinterperioden kun beskæres "stive stængler"

Begge dele vil betydeligt øge overlevelsesraten og antallet af levesteder for vandløbets fauna.

Vandplaner:

Den samlede projektstrækningen o8104_y er udpeget i Vandplanerne og betegnes her, -DK Vandområde ID: o8104_y, EU Vandområde ID: DKRIVER6202, AVL, 7F.

Vandområdet strækker sig over i alt ca. 6000 meter. I vandplanen er anført, at der skal foretages "mindre strækningsbaserede restaureringer" Det foreslåede projekt falder derfor inden for rammerne af den ønskede indsats.

Projektstrækningen omtalt i denne ansøgning omhandler kun en mindre del af det samlede vandområde.

I forbindelse med udpegningen er det Guldborgsund Kommunes opgave at sikre miljømålet for hele vandområdet.

Behovet er dog stort, da der som tidligere nævnt ikke er en eneste strækning i hele Fribrødre Å vandsystemet som endnu har målopfyldelse. Samtidig må det anses for tvivlsomt, baseret på DTU Aqua's bestandsanalyser, hvor stor en del af den naturlige ørredproduktion der overlever frem til smoltificering.

Det vurderes dog, at biodiversiteten vil kunne forbedres på den pågældende strækning med forholdsvis enkle midler og "de frivilliges" hjælp, og at strækningen dermed bringes tættere på målopfyldelsen.

Derfor ønsker vi med dette projekt at give et skub i den rigtige retning og sikre at processen påbegyndes nu, derefter kan Guldborgsund Kommune senere sikre målopfyldelse på den resterende del af vandområdet.

"De frivillige" skal blot stå for at lægge sten til brinksikring og skjul, samt "dødt ved" netop dér hvor tiltagene giver den største effekt.

Økonomi:

Der forventes ikke at være udgifter forbundet med projektet.

Lodsejer på strækningen har doneret sten i passende mængde og størrelse og arbejdet udføres af lodsejer, samt "de frivillige" fra Guldborgsund Lystfiskerforening.

Det "døde ved" sankes fra de nærliggende arealer.

(Stenene lodsejer ønsker at donere til projektet)

Opfølgning:

I det tidlige forår efter projektets udførelse, gennemgås projektstrækningen for visuelt at tælle og registrere eventuelle gydegravninger. Samtidig vurderes om restaureringen har haft den forventede effekt med hensyn til at frigøre fint sediment og blotlagt naturligt sten- og grusmateriale, der fremover kan fungere som gydesubstrat for bla. ørreder.

Færdsel langs vandløbet forsøges begrænset mest muligt, og vil kun foregå efter aftale med lodsejere og kommunen.

Forhåndstilladelse fra Lodsejer:

Kontaktpersoner fra Guldborgsund Lystfiskerforening har været i dialog med de berørte lodsejere således, at alle er orienterede og har tilkendegivet accept af projektet.

Strækningen har tidligere været besigtiget af repræsentanter fra Guldborgsund Kommune samt Guldborgsund Lystfiskerforening.

I Guldborgsund Kommune ser man positivt på projektet på baggrund af det lokale frivillige initiativ, samt det faktum, at der er blevet registreret gydeaktivitet på strækningen og projektstrækningens miljømål endnu ikke er opnået.

Guldborgsund Lystfiskerforening vil under udførelsen af projektet, gøre sig store anstrengelser for at undgå at beskadige brinkerne, skråningsanlægget og bevoksning mest muligt.

Ligeledes vil vi garantere, at eventuelle dræn ikke beskadiges.

(Der er nemme adgangsforhold langs nordsiden af vandløbet)

Tidshorisont:

På vegne af Guldborgsund Lystfiskerforening vil vi gerne have udført projektet i efteråret 2025, eller sommer/efterår 2026.

Der er i denne periode normalt tørt, og forholdene for at færdes med maskiner/trillebøre er gode.

Samtidigt er det også vigtigt at projektet er færdigudført inden der er optræk af gydende ørreder, hvilket typisk sker i slutningen af året.

Billag:

Lodsejer forhåndsgodkendelse og kortmateriale.

Med venlig hilsen

Guldborgsund Lystfiskerforening

v/formand, Thomas P. Jensen
Nykøbingvej 44
4850 Stubbekøbing
tlf. 50 71 85 12
E-mail: formandgslf@gmail.com